ars prototo

Vedecký a umelecký časopis
Science & Art Journal

Ročník: I.
ISSN 1338-6913

1-2
2012

HUDOBNÁ A UMELECKÁ AKADÉMIA JÁNA ALBRECHTA
Banská Štiavnica s.r.o.
Ján Albrecht Music and Art Academy

Botanická 2 / 96901 Banská Štiavnica / SLOVAKIA
E-mail: info@huaja.org Tel: +421905 520 508

www.huaja.org

Vedecký a umelecký časopis Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta Banská Štiavnica

Science & Art Journal of Ján Albrecht Music and Art Academy Banská Štiavnica

Periodikum ***ars pro toto*** – medzinárodný vedecký a umelecký časopis, vydávaný vydavateľstvom HUAJA dvakrát ročne

Periodical ***ars pro toto*** – international Science & Art Journal, edited by HUAJA two times in a year

Editor: Zuzana Martináková, Centrum pre vývoj a výskum v oblasti umenia a vedy, Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta Banská Štiavnica / Artistic and Scientific Research Centre, Ján Albrecht Music and Art Academy Banská Štiavnica, Botanická 354/2, SK-969 01 Banská Štiavnica, Tel: +421 905 520 508, E-mail: martinakova@huaja.org

Redakčná rada / Editorial Board: Zuzana Martináková – hudobná veda / musicology, Roman Dykast – hudobná estetika / music aesthetics, Peter Šidlík – hudobná veda / musicology, Ján Gréner – hudobné umenie / performing art, Ivan Zvarík – hudobné umenie / performing art, Martin Štúr – filozofia, estetika, semiotika, / philosophy, aesthetics, semiotics, Klement Mitterpach – filozofia / philosophy, Kurt Richard Labacher – literatúra, psychológia, pedagogika / literature, psychology, paedagogy.

Za jazykovú úpravu zodpovedajú autori. / The authors are responsible for the linguistic processing

Obálka / Cover: Marek Lichard
Obálka: Foto / Cover: Milan Rašla: Detail obrazu Ikaros, 2006, obraz venovaný pamiatke Viktora Remeňa, ktorý ako pilot tragicky zahynul pri vrtuľníkovej nehode (2. 1. 2006)
Grafická úprava / Graphical Design: Peter Ivaška
Distribúcia: Andrea Martináková, Tel. +421 907 113 878, E-mail: info@huaja.org

Názory a stanoviská autorov sa nemusia stotožňovať s názormi a stanoviskami redakčnej rady. Redakcia si vyhradzuje právo zverejniť vybrané príspevky. Nezverejnené príspevky autorovi nebudú vrátené. Redakcia bez konzultácie s autorom nemení ani neskracuje príspevky.

Views and opinions of the authors may not be equated with the views and opinions of the editorial board. Editorial board reserves the right to publish selected papers. Unpublished contributions will not be returned to author. Editorial board does not change or abbreviate the contributions without consultation with the author.

Podrobnosti o možnostiach publikovania príspevkov, predplatného a poplatkov za publikovanie: www.huaja.org, resp. otázky adresujte na: info@huaja.org.
More information about publishing contributions, subscriptions and charges for publishing: www.huaja.org, resp. info@huaja.org.

ISSN 1338-6913
Vydavateľstvo HUAJA
Copyright © 2012 by HUAJA

EDITORIAL

Nový vedecký a umelecký časopis

Vážení čitatelia, umelci, vedci, pedagógovia a študenti,
predkladáme Vám nový medzinárodný vedecký a umelecký časopis *ars pro toto*, ktorý bude vychádzať dvakrát ročne v našom vydavateľstve HUAJA. Cieľom časopisu je zverejňovať vedecké príspevky a umelecké výstupy pedagógov a vedeckých pracovníkov našej Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta Banská Štiavnica, ale aj vedcov a umelcov z domova a zo zahraničia. V časopise budeme tiež publikovať najúspešnejšie štúdie a umelecké výsledky našich študentov a absolventov. Záverečné strany budú venované kritikám, recenziám a informáciám o umeleckých, vedeckých a pedagogických aktivitách doma a v zahraničí, ale aj tých, ktoré sú spojené so životom našej alma mater.

Názov časopisu *ars pro toto* sa v mojich myšlienkach zrodil spontánne pri náhlom uvedomení si súvisu so synekdochou *pars pro toto* (časť pre celok, kde napr. nota, resp. notová osnova môže zastupovať hudbu ako celok, chlieb potravu ako celok a pod.). Symbolicky ars ako umenie môže v tomto spojení zastupovať všetko potrebné pre náš život (ars pro toto – umenie pre celok) a v súvislosti s našou akadémiou je práve umenie tou najdôležitejšou potravou, ktorá živí nielen tých, ktorí umenie tvoria, ale aj všetkých tých, ktorí ho prijímajú.

Veríme, že Vás náš časopis zaujme a stanete sa aj Vy jeho pravidelnými prispievateľmi. Redakčná rada je otvorená novým námetom a podnetom, za ktoré Vám vopred ďakujeme.

Zuzana Martináková

New scientific and artistic journal

Dear readers, artists, scientists, pedagogues and students,
we introduce you a new international scientific and artistic journal *ars pro toto* which will be published twice a year in our publishing HUAJA. The aim of the journal is to publish scientific papers and artistic outputs of the pedagogues and scientist from our Ján Albrecht Music and Art Academy Banská Štiavnica, but also of scientists and artists from home and abroad. We would like also to publish the most successful studies and artistic results of our students and graduates. The final pages of the journal are devoted to critics and reviews of artistic, scientific and educational activities at home and abroad, but also to the life of our alma mater.

Journal title *ars pro toto* was in my thoughts born spontaneously during sudden awareness associated with an synecdoche *pars pro toto* (part of a whole, e.g. the tone or stave may represent the music as a whole, or bread may represents food, etc.). Ars as art in this connection symbolically may represent everything necessary for our life (*ars pro toto* – the whole art) and in connection with our Academy is just the art of the most important food, which nourishes not only those who create it, but also all those who perceive it.

We believe that our journal will be attractive for you and you also become its regular contributors. The Editorial Board is open to new ideas and impulses for which we thank you in advance.

Zuzana Martináková

Obsah

Obsah		4
Štúdie		
Dykast, R.:	Rameauovo objevování hudební harmonie	5
	Rameau's Discovery of Musical Harmony	12
Štúr, M.:	Svet v jazyku a v hudbe	13
	The World in Language and Music	21
Šidlík, P.:	Vstup do metodológie a epistemológie	22
	Introduction to the Methodology and Epistemology	33
Krák, E.:	Rekonštrukcia historickej hudby	34
	Early Music Scores Reconstitution	38
Gréner, J.:	Stará hudba a jej interpretácia v súčasnosti	38
	Old Music and Historically Informed Performance	40
Martináková, Z.:	Hudobný život v Banskej Štiavnici v 18. storočí	41
	Musical Life in Banská Štiavnica in 18th Century	48
Nová umelecká vysoká škola na Slovensku z pohľadu jej garantov		49
Zo života študentov		53
Umelecké a vedecké aktivity		54
Výstavy umelcov – SCHEMNITIENSIS 2012		57
Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta Banská Štiavnica otvorila brány vysokej školy!		60

Hudobná a umelecká akadémia
Jána Albrechta Banská Štiavnica

Ján Albrecht Music and Art
Academy Banská Štiavnica

Výstavy umelcov – SCHEMNITIENSIS 2012

1. Medzinárodný festival umenia Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta v Banskej Štiavnici, 23. máj – 1. júl 2012

Doc. MILAN RAŠLA, akad. mal.

Milan Rašla (nar. 1946 v Bratislave) študoval krajinársku a figurálnu maľbu na VŠVU v Bratislave.

V rokoch 1972 až 1987 pedagogicky pôsobil na VŠVU v Bratislave. Od roku 1987 prednáša na Katedre scénografie Divadelnej fakulty VŠMU, od roku 1994 aj v Ateliéri animovanej tvorby na FTF VŠMU v Bratislave. V rokoch 1997 – 2011 bol prorektorom VŠMU, v súčasnosti je rektorom VŠMU v Bratislave.

Vo svojej výtvarnej činnosti sa venuje najmä voľnej maľbe, výtvarným realizáciám o architektúre, ilustrácii, ale aj grafike. Vystavoval na samostatných výstavách a početných domácich a zahraničných výstavách.

Získal viaceré ocenenia: v roku 1982 dostal „čestnú cenu“ na Medzinárodnom bienále maľby v Košiciach, v roku 1990 cenu „Najkrajšia kniha roka“ za ilustrácie ku knihe Pavla Hrúza Chliev a hry, v roku 2005 „Prvú cenu“ na 1. Medzinárodnom veľtrhu absurdity MERCURDO, Castelvetro di Modena, Taliansko, a v roku 2007 prvú cenu odbornej kritiky na 9. Medzinárodnom festivale výtvarného umenia San Crispino, Taliansko.

Umelcove diela sú súčasťou súkromných a galerijných fondov doma aj v zahraničí.

Prof. MILAN SOKOL, akad. mal.

Milan Sokol (nar. 1952 v Banskej Bystrici) patrí medzi popredných predstaviteľov súčasnej slovenskej grafiky.

Študoval na Akadémii výtvarných umení v Krakove, v rokoch 1978 až 1984 pôsobil ako odborný asistent na PF v Banskej Bystrici, v rokoch 1994 až 1996 na Katedre drevárskych výrobkov a dizajnu a Katedre dizajnu Drevárskej fakulty TU vo Zvolene. V súčasnosti pôsobí vo funkcii profesora na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela a spolupracuje tiež s Pedagogickou univerzitou a Akadémiou výtvarných umení v Krakove.

Docentúru získal na VŠVU v Bratislave v roku 1995, titul profesora v oblasti výtvarného umenia mu udelil prezident Poľskej republiky na základe úspešnej inaugurácie na Akadémii výtvarných umení v Krakove v roku 2008.

Vo svojej tvorbe sa venuje predovšetkým voľnej grafike (farebný linoryt, pečiatková tlač, digitálna tlač, autorské techniky), ktorú realizuje v polohách voľných grafických listov ako aj v polohe objektu a inštalácie. Svoje diela doteraz predstavil na 27 domácich a 14 zahraničných individuálnych výstavách a vyše 160 kolektívnych výstavách na Slovensku a v zahraničí. Je spoluautorom vysokoškolských skrípt o grafickom umení. Jeho tvorba je zdokumentovaná v početných výstavných katalógoch a umeleckých monografiách.

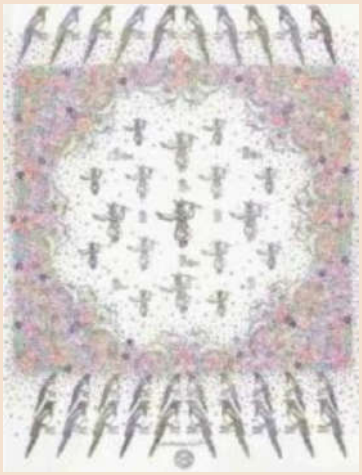

Mgr.art. MARTIN BENDŽELA

Martin Bendžela (nar. 1968 v Bratislave) je od roku 2005 odborným asistentom na Katedre grafiky na Akadémii umení v Banskej Bystrici, od roku 2006 členom Slovenskej výtvarnej únie. Študoval na VŠVU v Bratislave u prof. Vladimíra Popoviča (ateliér KR.E.S.BA), na Akadémii umení v Banskej Bystrici u doc. Igora Bencu (Ateliér voľného výtvarného umenia). Vystavoval na samostatných výstavách: 2000 – Výber z tvorby (Galéria Blumentál, Bratislava), 2006 – Treasures of the Earth (Gallery Picasso, Káhira, Egypt) a kolektívnych výstavách: 2008 – Art Club 60+8 (Výstavná sieň SVÚ, Bratislava), 2009 – Maľba, plastika, grafika, fotografia (Mestské múzeum Šurany), 2010 – Rokycanské bienále grafika (Múzeum Bohuslava Horáka, Rokycany, ČR), 2010 – Art Club 60+8 (Galéria Fontána, Piešťany), 2010 – Art Club 60+8 (Výstavná sieň SVÚ, Bratislava), 2011 – Bienále voľného výtvarného umenia (Galéria Mánes Diamant, Praha, ČR), 2011 – Vianočný ateliér (Výstavná sieň SVÚ, Bratislava).

Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta Banská Štiavnica otvorila brány vysokej školy!

Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta Banská Štiavnica po viac ako dvojročných peripetiách a následnom získaní štátneho súhlasu začala vysokoškolské vzdelávanie ako prvá súkromná umelecká škola na Slovensku. *Slávnostné otvorenie prvého akademického roka* 11. 10. 2011 sa konalo pod záštitou významných osobností sestier Milky a Magdy Vašáryových, ktorých život je spojený s Banskou Štiavnicou a umením. V ten deň sa zároveň uskutočnilo *Slávnostné preberanie daru – fonotéky teatrológa doc. Dr. Jána Jaborníka* (1942 – 2010, 3. marca 2011 získal Cenu ministra kultúry SR za rok 2010 In memoriam) za prítomnosti manželky Dr. Gizely Mihálikovej, darcu, syna Mareka Jaborníka, Emílie Vašáryovej a predsedu spoločnosti Ferdinanda Martinenga Petra Kurhajca, ktorý vedeniu Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta odovzdal vzácne Krištáľové srdce vďaky za výnimočné ľudské úsilie a prínos v oblasti humanity. Na slávnostnom otvorení sa zúčastnili viacerí rektori domácich a zahraničných vysokých škôl, významné osobnosti zo Slovenska a zahraničia, ako aj mesta Banská Štiavnica a banskobystrického kraja.

Príhovor rektora Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta prof. Egon Krák

Príhovor Milky Vašáryovej

Rektor Janáčkovej akadémie múzických umení Brno prof. Ivo Medek

Rektor Vysokej školy múzických umení Bratislava doc. Milan Rašla, akad.mal.

Emeritný rektor Universität für Musik und darstellende Kunst Wien prof. Gottfried Scholz

Rektori slovenských a zahraničných vysokých škôl

Slávnostné otvorenie akademického roka

Zľava: Mgr. Ján Gréner – prorektor, prof. Egon Krák – rektor, Mag. Josef Schmid – riaditeľ, prof. Zuzana Martináková, prorektorka

Príhovor primátorky Mesta Banská Štiavnica Nadeždy Babiakovej

Plagát 1. Medzinárodného festivalu SCHEMNITIENSIS